

שוברות שתיקה: מגדר וחינוך לאמנות

Breaking the Silence: Gender issues and Art Education

תקצירי הרצאות של יום העיון

יום העיון יערך במסגרת התכנית לתואר שני בחינוך לאמנות

ביום ב' 12 במאי, ברח' הירקון 19, תל אביב

Session 1: Different gazes, other voices

11:30-9:15 מושב ראשון: מבטים וקולות אחרים

ד"ר נועה חזן - צובעת שורשים: דמות האישה המזרחית במוזיאונים לאומיים

Dr. Noa Hazan - Coloring roots: the character of the Oriental woman in national museums

תערוכות עכשוויות בעלות הקשר היסטורי, המוצגות כיום במוזיאונים לאומיים בישראל, מעלות שאלות מטרידות אודות תפקידו של הגוף המזרחי הנשי כאובייקט תצוגה מוזיאוני. במסגרת ההרצאה ייבחנו המשמעויות, המסרים והערכים המוסווים בדימוי האישה המזרחית המוצג במוזיאונים המרכזיים בישראל כיום. למרות ההבדלים הבולטים בין סוגי המוזיאונים והתערוכות, קהל היעד שלהם והיחס השונה בין הממסד הלאומי למוזיאון בכל אחד מן המקרים, לתערוכות אלה הרבה מן המשותף.

ההרצאה מצויה במרחב האינטר-דיסציפלינארי של התרבות החזותית, והיא מתבוננת במוזיאונים המקומיים מבעד לעדשות של גזע, מגדר ולאום. תכליתה של התבוננות מחודשת זו אינה תיעוד קורות המוזיאון הישראלי כמוסד, אלא ניתוח חזותי הבוחן בכלים עדכניים את הפרקטיקות המוזיאוליות.

Current exhibitions with historical context presented in national museums in Israel bring up questions regarding the role played by the oriental woman as a museum exhibit. In this lecture I will examine the meanings, information and values hidden within the image of the oriental women as exhibit, presented in Israeli museum today. Despite the obvious differences between museum and exhibitions, its intended public and the attitude of the national establishment towards each museum, the exhibitions still have much in common.

The lecture takes place within the interdisciplinary framework of visual culture and examines local museums through the lens of race, gender and nationality. The aim of this new examination is not to document the history of the museum as an Israeli establishment but to visually dissect and examine museum practices with new tools.

ד"ר מירב סדי-נקר - על התפר: היבטים מגדריים ואתניים במעבר מכתביה אקדמית לכתביה ספרותית

Dr. Mirav Sadi-Nakar - On the border: Gender and ethnic aspects in the transition from academic writing to literature

הרומן "אוקסנה", זוכה פרס ספיר לספרות 2013, מספר סיפור אישי, חד פעמי וסובייקטיבי של עובדת קזחית אחת שנעלמה יום בהיר אחד בעיר ישראלית אחת. באותה המידה הוא סיפור ציבורי, טיפוסי ואובייקטיבי על חייהם של מהגרי עבודה בקונטקסט של הקפיטליזם הניאו-ליברלי. בהרצאתה תספר מירב נקר-סדי, סוציולוגית במקצועה שזהו לה רומן ביכורים, על המעברים המורכבים שבין כתיבה אקדמית לכתביה ספרותית. היא תשוחח על ההיבטים המגדריים והאתניים של החוויה האקדמית, על הקשר שבין הכתיבה האקדמית לבין מושאי מחקרה ועל המגבלות, כמו גם האופקים, של כתיבה אלטרנטיבית.

The Sapir prize winning romance for 2013 "Oxana", tells a personal subjective story of a Kazakh female worker who disappears one fine day in the middle of a city in Israel. At the same time this is a very public story, characteristic and objective of the life of an immigrant worker in the context of neo-liberal capitalism.

In her lecture Dr. Mirav Sadi-Nakar, a sociologist by profession-of which this is her first literary romance, will talk of the complicated transitions when alternating between academic writing and literary writing. She will discuss gender and ethnic facets of the academic experience, of the connection between academic writing and the subjects of her work, and on the restrictions, as well as the horizons, of alternative writing.

אורנה ועדיה ורות ארבל - נשים ברשת: מחקר חזותי ופדגוגיה ביקורתית.

Orna Vaadia and Ruth Arbel - Women on the net: visual research and critical pedagogy

אורנה ועדיה תציג קורס במחקר חזותי שהועבר במסגרת הכשרת מורים לאמנות וזימן לסטודנטים התנסויות מחקריות של דימויים ב-Google בהקשרים מגדריים. הבחירה ב-Google כשדה המחקר החזותי נעשתה מתוך מקומו המרכזי בתרבות העכשווית כמאגר חזותי המייצג, בין השאר, זהויות מגדריות ומהווה סוכן פעיל בעיצוב והבניית זהויות אלו. התנסות זו זימנה לסטודנטים פרקטיקה ליישום הפדגוגיה הביקורתית בכלל ושל הגישה להוראת אמנות כתרבות חזותית בפרט.

רות ארבל תציג מחקר חזותי אותו ביצעה במסגרת קורס זה, הבוחן בחינה השוואתית תצלומי אלמנות המופיעים ברשת. תצלומים אלה, מהמאה ה-19 ועד ימינו, מהודו ומהעולם המערבי, מזמנים סיפור היסטורי על מעמדה של האלמנה בחברות אלו ועל יחסי מזרח מערב בעיצוב ייצוגי אלמנות.

Orna Veadia will present a course on visual research that was given within the framework of an art teachers training program which provided the students with research experiences of images in Google in gendered contexts. The choice of Google as a visual research study field came as a result of its dominant place in today's modern culture as a visual reservoir representative of gender identities, amongst others, and its position as an active agent in building these identities. This experience provided the students with practice of critical pedagogy in general, and specifically the teaching approach of Visual Culture Art Education.

Ruth Arbel will present a visual research that she conducted within this course that comparatively examines photographs of widows which appear on the net. These photographs from the 19th century to today from India and the western world, invite the telling of the history of the status of widows in these cultures and the relations of East and West in styling the representations of widows.

Session 2: Education, Gender and Feminism

13:00-11:15 מושב שני: חינוך, מגדר ופמיניזם

פרופ' דבורה סמית' שאנק - סדינים לבנים כשלג, נוצות אדומות כאבן אודם ומגפיים שחורות כבוץ: מעשיות ותרבות חזותית פמיניסטית Professor Debora Smith-Shank - **Snowy White Sheets, Ruby Red Feathers & Muddy Black Boots: Fairy Tales & Feminist Visual Culture**

מסעות החיים כמוהם כמבוכים תרבותיים מורכבים. אנו שורדים בתוכם באמצעות סיפור וסיפור מחדש של קורותינו, כדי שנוכל להתאים עצמנו לנסיבות שבהן אנו מצויים ברגע זה או אחר. סיפורה האישי של פרופ' סמית' שאנק, כרוב הסיפורים, החל בהבנה הכמעט-פתאומית והמדהימה כי היא אינה מרכז העולם. הארה זו והארות אחרת ממשיכות להוביל אותה אל הרפלקציה, אל מעשה הסיפור ואל אוטו-אתנוגרפיה כאסטרטגיות מחקר וכטכניקות פדגוגיות. סדינים לבנים כשלג, נוצות אדומות ומגפיים שחורות כבוץ עוסקים בסינדרלה, בזהות נשית, במיצוב, בשתיקה ובסוכנות, ואבני הבוחן שלהם הם חפצי התרבות החומרית והסיפורים עצמם.

Life journeys are elaborate cultural labyrinths. We survive them by telling and re-telling ourselves stories to fit the circumstances we find ourselves in. My personal tale, like most kids, started with the nearly sudden and overwhelming realization that I was not the center of the world. This and other epiphanies continue to lead me toward reflection, story-telling, and auto-ethnography as a research strategy and as a pedagogical technique. Snowy White Sheets, Ruby Red Feathers, and Muddy Black Boots involves Cinderella, female identity, positionality, silencing, and agency using material culture artifacts and stories as touchstones.

פרופ' ברכה אלפרט - על הפדגוגיה של הדאגה האכפתית - האם פמיניסטית? Professor Bracha Alpert - **On the pedagogy of caring - Is it a feminist one?**

ההרצאה מציגה את התיאוריה והפדגוגיה של דאגה אכפתית כפי שפותחה על ידי הוגים שונים, ובעיקר נל נודינגס. בחלקה הראשון יוצגו עיקרי התיאוריה והדרכים לתרגומה וליישומה בחינוך ובהוראה. חלקה השני של ההרצאה יבחן את הרעיונות הללו לאור תיאוריות פמיניסטיות קלאסיות ופוסט-סטרוקטורליסטיות. הוא ידון בשאלה האם התיאוריה והפדגוגיה של הדאגה האכפתית הן פמיניסטיות, וכיצד הן מתייחסות לחינוך לאמנות ולמחקר בחינוך לאמנות.

This presentation describes the theory and the pedagogy of caring as developed by various thinkers, especially Nel Noddings. The first part presents the main tenets of this theory and the ways they are to be translated and implemented in the practice of education and teaching. The second, examines these ideas as reflecting (classical) feminism and post-structural feminism, and asks if the theory and pedagogy of caring are indeed feminist ones and how they can be related to art education and art education research.

Session 3: Breaking the silence

14:45-13:30 מושב שלישי: שוברות שתיקה

ד"ר ברונפלד-שטיין חוה - שוברות שתיקה: מבט, פגיעה, בושה Dr. Brownfield-Stein Chava - **Breaking The Silence: Gaze, Harm, Shame**

ב-2007 יצא לאקרנים הסרט "לראות אם אני מחייכת" (To see if I'm Smiling) בבימויה ובהפקתה של תמר ירום. שש נשים מביטות לאחור על שירותן הצבאי ומדברות למצלמה, לצלמים ולצופים. אחת מהנשים מישרה מבט ואומרת: "הדהים אותי שמבעד לכל הדם והזוועה עדיין אפשר היה לראות מבט של בן אדם וזה מה שנשאר איתי שנים אחר כך - המבט". כשלוש שנים מאוחר יותר ב-31 בינואר 2010 פרסם הארגון "שוברים שתיקה" חוברת של עדויות שנמסרו על ידי חיילות. 96 עדויות של שוברות שתיקה המעידות על שירותן בשטחים. ההרצאה תעסוק במושגים: מבט, פגיעה, בושה, וביחס שבין עדות (סרט) לעדות (וידאו) ובין שתיקה לשוברות שתיקה.

The documentary film "To See If I'm Smiling", directed and produced by Tamar Yarom, was released in 2007. Six Israeli women revisit their military service in the Occupied Territories. Talking to the camera, cameraman and the viewers the young women describe atrocities they witnessed and participated in. One of the women looks straight at the camera and states: "It amazed me that through all the blood and horror, you could still see a man's gaze and that's what stayed with me for years after - the gaze". In January 2010, for the first time the Israeli Non-Governmental Organization (NGO) "Breaking the Silence" published a book titled "Women Soldiers' Testimonies" as part of their testimonies collection project "Soldiers Speak Out". The booklet contains 96 anonymous testimonies from more than 40 women soldier. The critical testimonies of "Women Breaking the Silence" derive from their own military experience in the Occupied Territories. The lecture will deal with the concepts: Gaze, Blow and Shame, and will discuss the relationships between testimony (Documentary film) and testimony (video testimonies) and between silence and breaking the silence.

עביר זייבק חדאד - הקרנת הסרט "דומא" (בובות) 2011, ושיחה עם יוצרת הסרט.

Abeer Zeibak Haddad - a talk about the documentary film with the filmmaker after screening of the film Duma (dolls in Arabic)

הסרט התיעודי, דומא (בערבית: **دمى**), שמשמעותו - בובות) 2011, הוא סרט מסע בעקבותיה של הפגיעה המינית המודחקת בחברה הערבית והסרט התיעודי הראשון שנעשה אי פעם בארץ ובעולם בנושא הפגיעה המינית בנשים ערביות. עביר זייבק חדאד, יוצרת הצגת תיאטרון בובות שנושאת את השם 'דומא' ועוסקת בנושא הפגיעה המינית בקרב החברה הערבית בארץ. היא מחליטה לקחת מצלמה ולצאת למסע מצפון הארץ ועד לדרומה לתיאטרון סיפוריהן של נשים ערביות נפגעות אלימות מינית, זאת לאחר שהפנימה כי הקהל הדיר את רגליו מההצגה בגלל היות הנושא טעון. ארבע גיבורות מעוזות לחשוף את סיפוריהן הכמוסים ואת האלימות המינית שחוו במעגל המוכר של משפחותיהן ומכריהן. כולן מחפשות את הדרך לבטא ולנפץ את מערכות ההשתקה שהופעלו עליהן מצד משפחותיהן והחברה כולה.

The film is regarded as the first ever film to shed light on sexual abuse of women in Arab society. Zeibak Haddad, the creator of a puppet theater show that deals with sexual abuse during childhood, decides to take her camera and journey through Israel from the north to the south of the country, after no-one comes to the theater show because of the difficulty that the subject imposes. This journey results in her documenting Arab women who have experienced sexual violence within the framework of their own family and social surroundings, and who dare to reveal that sexual abuse. Their ambition is to turn the tables and lead abused women away from the circle of silence, shame and asphyxia, and towards self acceptance and the realization that they are allowed to continue living.

דניאל לנדאו - סיור בתערוכה HeLa (בהקמה)

Daniel Landau - Gallery tour at HeLa exhibition

בתערוכה HeLa משתתפים 13 אמנים וצוותי אמנים (אוצרים: דניאל לנדאו ואודי אדלמן). התערוכה הקבוצתית בוחנת את השינוי העובר על האדם בעידן הנוכחי. בבסיסה עומדות שאלות ביחס לקיום הגופני ולטכנולוגיה, להבחנות בין הרוחני לגשמי ולהשלכות המוסריות של טכנולוגיה עכשווית. ה-Post Human הוא הדמות המרכזית העומדת מול שאלות ייסוד אלו. דמותו מתפתחת משני כיוונים נפרדים ושוניים. מחד כביקורת תיאורטית על ההומניזם הרואה את האדם כשולט ועליון לטבע ומאידך כדמותו של האדם אשר השינויים הטכנולוגיים יביאו לשינוי מהותי בעצם קיומו, עד כדי ויתור מוחלט על הגוף הגשמי.

העבודות בתערוכה הולכות יד ביד עם ה-Post Human ובוחנות את הגוף המשתנה ואת רוח הרפאים הרודפת אותו, את הכלכלה המקיפה את השינויים הטכנולוגיים, ואת השינוי במעמד האדם בכלל זה.

The group exhibition *HeLa* includes 13 artists and teams of artists (curators: Daniel Landau and Udi Edelman). It examines the change that occurs to the human-being in present time. The exhibition raises questions regarding the bodily existence and technology, the distinctions between the spiritual and the material and the moral repercussions of current technology. The Post Human is a central figure that faces these questions. Its figure develops from two different and separated directions; on one hand as theoretical criticism of humanism for seeing the human being as the ruler and a superior to nature, and on the other hand as the human figure whose essential existence will change due to technological developments, to the point of entirely abandoning its material body.

The works in the exhibition go hand in hand with the *Post Human* and examine the changed body and the specters that hunts him, the economy that surrounds these technological changes, and the changes in the human position within this context.